

INDOKOLÁS

A magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény (a továbbiakban: Méptv.) a korábban hatályos a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvényben meghatározott műemlékvédelmi jogintézményeket újrászabályozta, a kulturális örökség elemei közül a műemlékekre vonatkozó szabályozás a Méptv.-ben jelenik meg. A Méptv. felhatalmazó rendelkezései alapján indokolt, hogy a törvényi szinten meghatározott jogintézményekre vonatkozó részletszabályok, eljárási szabályok is újrászabályozásra kerüljenek kormányrendeleti szinten. Az új műemlékvédelmi rendeleti szintű szabályozás a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet műemlékre vonatkozó rendelkezéseinek helyébe lép.

A Méptv. újrászabályozta a műemlék fogalmát, a műemlék átfogó megjelölésként használva az országosan védett nemzeti emlékre és az önkormányzati rendelettel védett helyi emlékre. Jelen rendelet tárgyi hatálya a nemzeti emlékek minősülő műemlékekre vonatkozó szervezetrendszerre, a védetté nyilvánításukra, nyilvántartásukra, a védelmükkel kapcsolatos követelményekre, hatósági eljárási szabályokra terjed ki. A helyi emlékeknek minősülő műemlékekre csak a helyi emlékek nyilvános adatbázisára vonatkozó 18-19. § határoz meg szabályokat.

A rendelet azokat a fogalmakat rögzíti, amelyek normaszövegében előfordulnak. A rendelet műemlékvédelmi végrehajtási kódex jellegéből kiindulva, a rendelethez szorosan kapcsolódó műemléki szakértői tevékenységekhez kapcsolódó kormányrendeletben megjelenő fogalmak is jelen rendeletben kapnak szabályozást.

A rendelet meghatározza az örökségvédelemmel kapcsolatos hatósági feladatokat ellátó hatóságokat. A rendelet részletezi mindazokat a feladatokat, amelyeket a szakértő szerv jogosultsággal rendelkező szakértő személyes közreműködése vagy szakvéleménye útján lát el. A rendelet felsorolja az örökségvédelmi hatóságok nem hatósági feladatait, amelyek célja mindenkor a műemlék fenntartható, integrált szemléletű, a védelmet és fejlesztést összehangoló megőrzésének elősegítése, a szakmai és társadalmi együttműködés biztosítása.

A műemlékekre és a műemléki sajátos helyszínekre vonatkozó információk a műemléki nyilvántartásba kerülnek bejegyzésre, a nyilvántartás adattartalma itt kerül meghatározásra, csakúgy, mint az annak kapcsán nyújtható adatszolgáltatás feltételei és keretei is.

A rendelet részletesen írja le mindazokat a műemlékvédelmi követelményeket, amelyeket az egyes eljárásokban, illetve a műemlékek hasznosítása során érvényre kell juttatni.

Műemléki védelem alatt álló történeti kert, történeti temetkezési helyek, valamint műemléki terület (műemléki jelentőségű terület, valamint történeti táj és műemléki környezet) vonatkozásában határoz meg a rendelet általános jellegű és konkrét követelményeket, amelyek biztosítják az egyes műemléki értékek érvényesülését, hitelességük, kortörténeti jellegük fennmaradását.

A rendelet meghatározza, hogy a műemléken, a műemlék telkén, műemléki sajátos helyszíneken végzett tevékenységek közül melyek örökségvédelmi vagy egybefoglalt örökségvédelmi engedély kötelesek, továbbá mikor kell örökségvédelmi bejelentési eljárást

lefolytatni. A bejelentési eljárások köre a korábbi szabályozáshoz képest kibővül az állagmegórással és - az üzembiztonság megtartására irányuló rendtartási, tisztítási vagy javítási tevékenység kivételével - a jókarbantartással.

Az örökségvédelmi hatósági eljárások lefolytatása az építésügyi és örökségvédelmi hatósági eljárások elektronikus lefolytatását támogató dokumentációs rendszerben, vagyis az ÉTDR-ben történik, az erre vonatkozó szabályokat, valamint az esetlegesen személyesen vagy elektronikus adathordozón benyújtott dokumentumok kezelésének rendjét tartalmazzák a rendelkezések.